

Kvinnofrid i Värmland

Kartläggning 2012

Våld i nära relationer

Barn som bevittnat våld

Hedersrelaterat våld och förtryck

Prostitution och människohandel
för sexuella ändamål

Länsstyrelsen
Värmland

Kvinnofrid i Värmland - Kartläggning 2012

Utgiven av Länsstyrelsen Värmland 2012

Sammanställd av Isabel Persson, Regional utveckling

Layout: Katarina Zeplien

Tryck: Elanders Sverige AB 2012

Publikationsnummer: 2012:20

ISSN: 0284:6845

Foto:

-omslag samt sid 15 och 17, Katja Berglund

-sid 8, Maude Johansson

-sid 10, Mattias Karlsson

Förord

Länsstyrelsen har återigen gjort en kartläggning inom området mäns våld mot kvinnor, barn som bevittnat våld, hedersrelaterat våld och förtryck samt prostitution och människohandel för sexuella ändamål. Det är den femte kartläggningen som görs och frågorna har främst varit riktade till socialtjänsten och de ideella föreningarna.

Sett över längre tid har det hänt mycket för de våldsutsatta och en markant förändring har skett under de senaste åren. De förbättringsområden som har angetts under tidigare års kartläggningar har till viss del åtgärdats. Utvecklingsmedel och råd och utbildningsmaterial samt tillsyn på verksamheterna har gjort att arbetet gått framåt. Dessutom finns det engagerade människor både bland myndigheter och ideella föreningar i hela länet som gör att de våldsutsatta får en röst.

Länsstyrelsen har under åren 2011-2014 ett utökat uppdrag att vara ett kompetensstöd för socialtjänsterna och de ideella föreningarna och ska sprida socialstyrelsens meddelanden, handbok, metodmaterial samt annat utbildningsmaterial ut i länet.

Trots det finns det mycket kvar att göra och det blir uppenbart för de särskilt utsatta grupperna. De som förutom att vara våldsutsatta har ett pågående missbruk, är äldre, yngre,

HBT-personer, har en funktionsnedsättning eller är utsatta för prostitution eller hot och våld i hederns namn. Även förövarna ses som en särskilt prioriterad grupp att arbeta med inom samtliga områden.

Därför är det återigen angeläget att om och om igen lyfta de våldsutsattas situation på lokal, regional och nationell nivå såväl som på handläggar-, chefs- och politikernivå.

Karlstad i augusti 2012

Landshövding Eva Eriksson

Kartläggning 2012

Inledning

I Brås nationella trygghetsundersökning 2010 uppgav 0,4 procent av de kvinnliga svarande att de hade utsatts för misshandel av en närstående de senaste tolv månaderna. Man uppskattar att det är en underskattning av det egentliga talet eftersom gärningsmannen just är en närstående. Tio procent av alla barn bedöms enligt internationella studier ha upplevt våld i hemmet och fem procent ofta. Forskning bekräftar risken att själv utsättas för våld är större för barn som lever i familjer där misshandel förekommer mellan andra familjemedlemmar.

I handlingsplanen för att bekämpa mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i samkönade relationer (Skr 2007/08:39) anges bland andra åtgärder att regeringen har gett länsstyrelserna i uppdrag att ta initiativ till och på olika sätt stödja samordningen i länet av frågor som syftar till att motverka mäns våld mot kvinnor och barn som bevittnar våld. Länsstyrelsen har även därefter fått ett fortsatt förtroende med ett samordningsuppdrag. Kartläggningen är ett led i detta och där framgår det att länsstyrelsen ska göra en samlad redovisning av de insatser som vidtagits i länet. Länsstyrelsen har även fått ett uppdrag att vara kompetensstöd för socialtjänsten och de ideella föreningarna och föra ut socialstyrelsens material. Socialstyrelsen och länsstyrelserna har förutom

regeringens mål tagit fram mål som förväntas vara uppfyllda 2014. I målen finns att utbudet med stödinsatser till de våldsutsatta ska ha ökat, att kommunerna i högre utsträckning ska arbeta med systematiskt upptäckt av våld.

Det är statens och kommunernas ansvar att tillgodose de utsattas behov (2007/08:39) och Socialtjänstens ansvar har ytterligare förstärkts 2007 genom lagändringen i 5 kap. 11 § Socialtjänstlagen (2001:453) där Socialnämnden särskilt **skall** beakta att kvinnor som är eller har varit utsatta för våld eller andra övergrepp av närstående kan vara i behov av stöd och hjälp för att förändra sin situation och att Socialnämnden också särskilt **skall** beakta att barn som bevittnat våld eller andra övergrepp av eller mot närstående vuxna är offer för brott och kan vara i behov av stöd och hjälp.

Länsstyrelsen har sedan 1998 kartlagt området kvinnofrid inom Socialtjänsten vid fyra tillfällen åren 1999, 2004, 2005 och 2007. Frågeställningarna rörde sig i början om våld mot kvinnor och i enkäten 2007 lades även frågor till angående barn som bevittnat våld och hedersrelaterat våld och förtryck. I enkäten 2012 utökades frågeområdet ytterligare då frågor kring prostitution och människohandel lades till. Alla dessa områden ingår i det fjärde nationella jämställdhetsmålet.

Även Socialstyrelsen har gjort en kartläggning under 2012 över landets samt-

liga kommuner och har fått samstämmiga resultat.

Den sammantagna slutsatsen vid de olika kartläggningarna har varit att arbetet med de våldsutsatta kvinnorna har varit alltför lågt prioriterat. Det har saknats handlingsplaner, informationsmaterial till de våldsutsatta och få kommuner har vetat hur många våldsutsatta kvinnor de mött i sitt arbete då det har saknats registrering. Socialtjänsterna har efterfrågat kompetensutveckling och har uttryckt att de har ett stort kunskapsbehov. Kvinnorna har i de flesta kommuner hänvisats till kvinnojourer för att få stöd eller som bistånd.

Under de senaste åren har en del kommuner upparbetat en egen stödorganisation för de våldsutsatta kvinnorna och det är framförallt Karlstad och Kristinehamn som har ett strukturerat stöd som också ingår i den ordinarie verksamheten. De mindre kommunerna har genom utvecklingsmedel kunnat starta verksamheter som sedan efter några år kunnat permanentas men majoriteten av kommunerna i Värmland förlitar sig fortfarande på att ideella organisationer stöttar de våldsutsatta. Det finns en ökad medvetenhet i kommunerna sedan lagändringen 2007 och genom den tillsyn som Länsstyrelsen utövat samt den kompetensutveckling som erbjudits och idag har majoriteten av kommunerna en utsedd kontaktperson för våldsfrågorna.

I Värmland finns idag krismottagningar för män för 12 av de 16 kommu-

nerna och det är Arvika, Eda, Årjäng och Säffle som inte har en strukturerad mottagning för våldsutövare.

Resultat

Inledning

Som framgår ovan har länsstyrelsen Värmland kartlagt området våld i nära relation vid fyra tidigare tillfällen. Tanken med denna kartläggning har varit att fortsätta med liknande frågor som har funnits tidigare för att kunna jämföra med tidigare år men också bygga vidare på de nya insatsområden som länsstyrelsen har fått uppdrag inom.

Med anledning av samordningsuppdraget har en enkät skickats ut till kontaktpersonerna för området våld i nära relationer inom socialtjänsten i länet 16 kommuner, sju kvinnojourer, fyra brottsofferjourer och en kontaktperson inom polis och hälso- och sjukvård samt en mansjour. Det innebär att samtliga socialtjänster och frivillig organisationer som arbetar med våldsområdet har erbjudits att delta i kartläggningen. I samband med ett nätverksmöte med socialtjänsten hade information om att enkäten skulle komma gått ut. Svarefrekvensen har varit högst från socialtjänsten i länet. En förklaring till visst bortfall har varit att kontaktpersoner har slutat på sina tjänster och ingen ny kontaktperson med ansvar för området våld har utsetts. Det ledde till att enkäten skickades till en central postlåda och då uteblev svaret.

11 kommuner av 16 svarade på enkäten och Karlstad, som är den största kommunen, gav 3 svar. Enkäten var riktad till de utsedda kontaktpersonerna för området kvinnofrid/våld i nära relationer. Förutom kommunens socialtjänst skickades enkäten även till samtliga brottsoffer- och kvinnojourer i länet samt till mansjouren. Fyra av sju kvinnojourer svarade samt två av fyra brottsofferjourer och även mansjouren svarade. Även kontaktperson inom polis och hälso- och sjukvården fick enkäten och polisen svarade. Sammanlagt svarade 22 på enkäten och av dessa representerade 21 olika myndigheter eller organisationer.

Förutom enkäten har länsstyrelsen varit i kontakt med olika nätverk för att få en tydligare bild av läget i länet.

Frågorna var uppdelade på fyra olika frågeområden. De olika områdena var våld i nära relationer generellt, barn som bevittnat våld, hedersrelaterat våld och prostitution och människohandel för sexuella ändamål. Tidigare kartläggningar togs i beaktande vid formulandet av frågorna.

De olika områdena kommer i texten att förkortas med ViNr (våld i nära relationer), BBV(barn som bevittnat våld), HRV (hedersrelaterat våld och förtryck) och PoM (prostitution och människohandel för sexuella ändamål).

Frågorna kommer att redovisas i löpande text och en del frågor kommer även att innehålla diagram för att få en

bild av svaren. De olika områdena har fått liknande frågor och kommer också att jämföras. Den reflektion som finns till varje frågeområde är Länsstyrelsens egen reflektion.

Särskild utsedd person

Finns det någon särskild utsedd person som har hand om de olika områdena?

ViNr var det område där 68 procent av svarande hade någon särskild utsedd person och inom de andra områdena var andelen som hade särskild utsedd person lägre, från 52 procent för BBV, 30 procent för HRV och 24 procent för PoM. För de 11 svarande som representerade socialtjänsten var det 70 procent som hade särskilt utsedd person.

Av de som svarade ja på frågan om de hade någon särskild utsedd person fick de även svara på hur de tyckte att det var. För området ViNr svarade samtliga att det var mycket eller ganska bra och ingen tyckte att det var dåligt eller inte särskilt bra. Inom området BBV svarade 18 procent att det tyckte det inte fungerade särskilt bra medan 81 procent tyckte det fungerade mycket eller ganska bra. Ungefär samma siffror hade områdena HRV och PoM där 17 procent respektive 20 procent inte tyckte det fungerade särskilt bra.

Reflektion: I många fall hamnar de ovanstående områdena på samma person då de går in i varandra. I de fall en nämnd bistår barn som bevittnat våld och en annan nämnd bistår den vålds-

utsatta kvinnan behöver det finnas mer än en särskild utsedd person. I Värmland finns det idag en kvinnofridshandläggare i en av de 16 kommunerna och i övrigt är det särskild utsedda personer för kvinnofridsområdet som även handlägger andra typer av ärenden.

Det är också rimligt att anta att där det inte finns någon som är särskilt utsedd för området fungerar arbetet också mindre bra.

Statistik

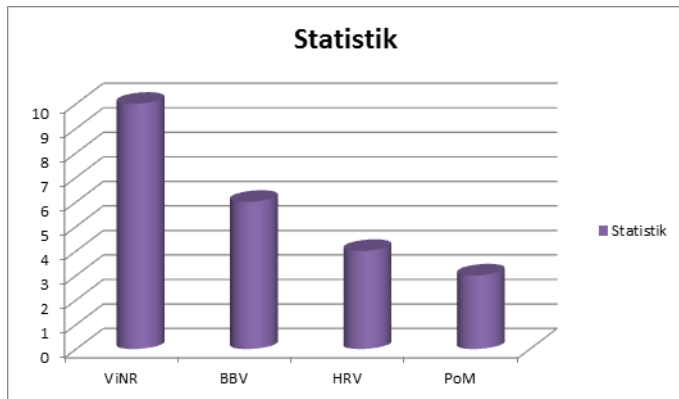
Frågan var om det förs en systematisk statistik över ärenden kopplande till ViNr, BBV, HRV och PoM.

Nästan hälften av de svarande för statistik över ViNr men sedan sjunker det från BBV 28 procent, HRV 19 procent, PoM 14 procent. Av de 11 som representerade socialtjänsten svarade hälften att de förde systematisk statistik.

Reflektion: Socialstyrelsen uppmärksammar att det är viktigt att identifiera de våldsutsatta för att kunna se hur många de är och kunna tillföra adekvata resurser. Enligt SOSFS 2009:22 bör socialnämnden regelbundet kartlägga omfattningen i

kommunen av våld mot kvinnor. Det är dock få kommuner som regelbundet kartlägger omfattningen.

Personerna som kommer till socialtjänsten är identifierade, men kanske inte som våldsutsatta, utan som exempelvis sökande av ekonomiskt bistånd. Fler kommuner i Värmland ser nu över sina rutiner för att kunna identifiera de

Tabell 1 Andel som för systematisk statistik inom de olika områdena

Tabell 2 Andel socialtjänster som har svarat att de registrerar våld i nära relationer över tid

våldsutsatta. Idag så är det individ- och familjeomsorgen som identifierar våldsutsatta men våldsutsatta kvinnor finns överallt i den kommunala verksamheten. I Forshaga och Hagfors kommun har handlingsplaner även tagits fram som omfattar verksamheter för äldre och funktionshindrade.

Sett över tid så syns det att det har skett en förändring de senaste åren samtidigt som den höga stapeln gäller våld i nära relationer och i tabell 1 framgår att det är färre som tillfrågas om de varit utsatta för prostitution.

Hur många ärenden fanns uppskattningsvis under 2011?

Som framgår av tabellen nedan är det området ViNr som har haft flest ärenden och där har majoriteten haft över 10 ärenden under år 2011 och samtliga har haft ärenden där våld i nära relation funnits. Inom området BBV har alla utom en haft ärenden som inbegriper barn som bevittnat våld men andelen svaranden som haft över 10 ärenden är lägre samtidigt som svaranden som angett 1 - 5 ärenden högre än ViNr området och någon enstaka har svarat att de inte haft något ärende. Inom HRV är det drygt 20 procent som inte har haft några ärenden med hedersrelaterat våld och förtryck och cirka hälften har haft mellan 1- 5 ärenden och få har haft fler ärenden än 5. Hälften av de som svarat har inte haft några ärenden som inbegriper prostitution och människohandel för sexuella ändamål och drygt 20 procent vet inte om de haft några ärenden inom PoM och någon anger att man haft över 10 ärenden.

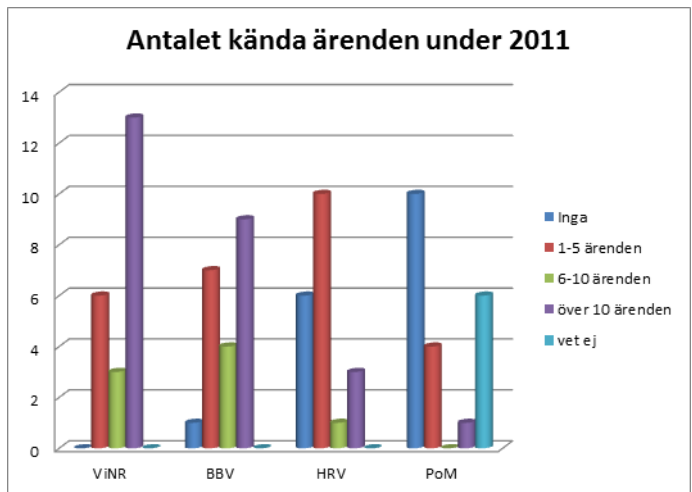
Reflektion: Resultatet visar att de utsatta bör identifieras för att kunna få adekvat hjälp eftersom det är inom området ViNr som en systematisk registrering sker och det är också där det finns flest ärenden. Inom området PoM där få för en systematisk statistik är det också flest som svarar att de inte vet om några ärenden och inte heller haft några ärenden.

Det finns forskning som visar att utsatta inte upplever att de blir kränkta av att få en fråga om de är utsatta för exempelvis våld i olika former. Däremot kan det vara så att de som är utsatta väljer att inte svara på frågan. När man börjar fråga får man också svar och när man ser antalet våldsutsatta kan man också tillföra resurser till gruppen. Karlstads kommun har sedan ett par år tillbaka ett team för våldsutsatta och numera finns det möjlighet för våldsutsatta kvinnor att få samtalsstöd både inom kommunala verksamheter samt ideella organisationer.

När ett mord sker i hederns namn uppmärksammar media området och då blir gruppen synliggjorda ett tag. I kontakt med socialtjänsten uppger de att det inte skett en uppgång av ären-

den under de senaste åren men att det däremot finns ett säkrare omhändertagande.

I Länsstyrelsens samtal med socialtjänst, ideella organisationer och andra myndigheter framkommer att tjänstemän och ideella personer har stött på personer utsatta för prostitution. Det framkommer även i en kartläggning i form av en C-uppsats som gjordes 2010. I Värmland har polisen under 2011 gripit fyra köpare och de som utsatts för prostitution har erbjudits hjälp. När ärenden kommer till myndigheter så uppmärksammas även behovet av att få kunskap om de olika områdena och länsstyrelsen har tillsammans med FoU Välfärd Värmland och Landstinget haft flera utbildningstillfällen på temat personer som säljer sex för att uppmärksamma de utsatta.

Tabell 3 Antalet kända ärenden under 2011 för de olika områdena

Typ av våld och särskilt utsatta grupper

De allra flesta hade kommit i kontakt med ärenden som rörde sig om fysiskt och/eller psykiskt våld. Omkring 70 procent hade även kommit i kontakt med ärenden med sexuellt våld, materiellt våld och hedersrelaterat våld och 20 procent uppgav även annat våld.

De svarande fick uppge om de såg någon koppling mellan våld i nära relationer och särskilt utsatta grupper. 30 procent hade sett en koppling mellan våld i nära relationer och personer med missbruk och 22 procent hade sett kopplingen till personer med invandrarbakgrund. 12 procent hade sett kopplingen till personer med funktionshinder och samma andel hade sett kopplingen till äldre personer över 65 år. 10 procent hade sett kopplingen mellan våld i nära relationer och unga personer, yngre än 18 och HBT personer. 5 procent hade även sett andra kopplingar förutom de ovan angivna.

Inom området hedersrelaterat våld och förtryck frågades särskilt om kopplingen till olika åldrar och särskilt utsatta grupper. Av de som mötte personer utsatta för hedersrelaterat våld uppgav 39 procent att de mötte kvinnor äldre än 18 år och 32 procent att de mötte flickor under 18 år. 10 procent mötte pojkar under 18 år och män 18 år eller äldre.

En av de svarande mötte personer med missbruk och utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck. Ingen mötte personer utsatta för HRV med en funktionsnedsättning eller i en HBT-relation.

Även inom området prostitution och människohandel för sexuella ändamål efterfrågades om de sett någon koppling till olika åldrar eller särskilt utsatta grupper. Av de som svarat att de mött personer utsatta för PoM var det 25 procent som uppgav att personerna var under 18 år och 38 procent som uppgav att de var äldre än 18 år, 6 procent hade mött män både äldre och yngre än 18 år och 12 procent hade mött personer med missbruksproblem. Även här hade de inte mött personer utsatta för PoM med en funktionsnedsättning eller HBT-personer.

Reflektion: Regeringen lyfte i sin handlingsplan fram särskilt utsatta grupper och i de utvecklingsmedel som kommunerna har kunnat söka från har de särskilt utsatta grupperna prioriterats. I sin utvärdering av utvecklingsmedlen 2007-2010 skriver Socialstyrelsen att insatserna anpassade till behoven hos våldsutsatta kvinnor i särskilt utsatta grupper, som exempelvis våldsutsatta kvinnor med funktionsnedsättning, har endast fått en blygsam spridning trots att detta var ett särskilt eftersatt område vid satsningens början.

Det innebär inte att våldsutsatta personer med funktionsnedsättning

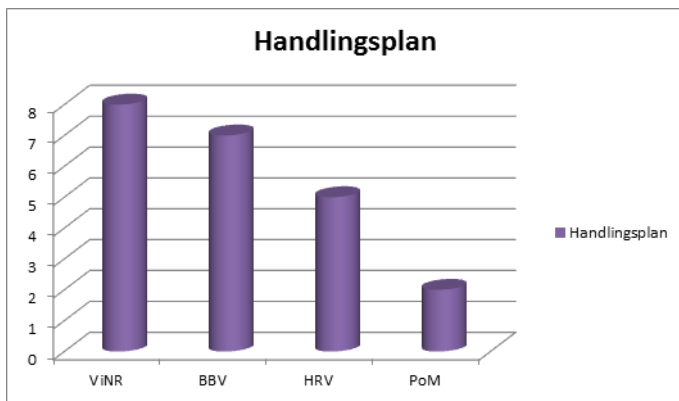
inte finns utan det innebär att myndigheter och ideella inte har nått den gruppen ännu.

Handlingsplan

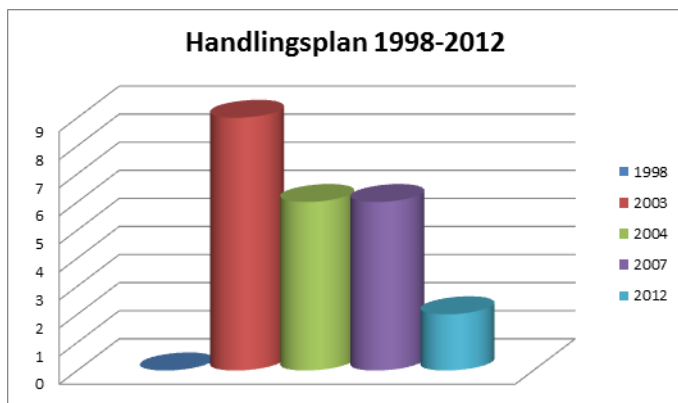
I tidigare års kartläggning har vi frågat om socialtjänsten har en handlingsplan med varierat svar (se tabell 5). Detta år frågade vi om det fanns någon handlingsplan daterad 2011 för de olika områdena. Av de som svarade att de hade en handlingsplan daterad 2011 inom området våld i nära relation var endast två socialtjänster de övriga var ideella föreningar. I kontakt med socialtjänsten framkommer att flera arbetar med att revidera handlingsplanerna.

Reflektion: I Socialstyrelsen allmänna råd SOFS 2009:22 framgår det att socialnämnden för att kunna upprätthålla god kvalitet på verksamheten bör ha en handlingsplan med uppföljningsbara mål som kontinuerligt följs upp och revideras. Att endast ha ett dokument som inte implementeras eller följs upp förbättrar inte kvaliteten för de våldsutsatta. Därav kom frågan om handlingsplanen var daterad år 2011. Många kommuner har genom

utvecklingsmedel tagit fram handlingsplaner och en del kommuner har även låtit dem omfatta fler verksamheter än IFO (individ och familjeomsorgen). Inför kommande ansökningar för utvecklingsmedel kommer socialstyrelsen att ha som särskilt villkor att de rekommenderade åtgärder som anges under avsnittet Handlingsplan i SOFS 2009:22 följs.

Tabell 4 Andel som har handlingsplan daterad 2011 inom de olika områdena

Tabell 5 Jämförelse Våld i nära relationer Handlingsplan över tid hos socialtjänsterna 2012 års kartläggning har även tilläggat att handlingsplanen ska vara daterad 2011

Stöd som erbjuds

De svarande fick kryssa för ett eller flera alternativ för det stöd de bistod de våldsutsatta med.

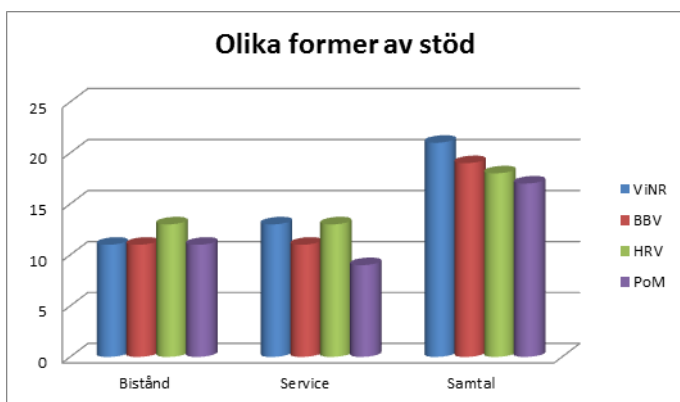
Frågan om skyddat boende ställdes inom områdena ViNr och HRV och över

80 procent av de svarande erbjöd skyddat boende som stöd. För att se hur stor andel gruppverksamhet för barn som bevittnat våld var delades alternativet samtal upp i individuella samtal och samtal i grupp och endast ett fåtal erbjöd samtal i grupp utan majoriteten erbjöd individuella samtal.

Reflektion: I tabellen ovan framgår att både bistånd och service erbjuds i ungefär lika stora delar. Då socialtjänsten erbjuder bistånd i form av skyddat boende på en kvinnojour ska kommunen ha ett avtal med den ideella föreningen som anger vad som åligger utföraren av biståndet. Oavsett om avtal finns ska den som utför biståndet vara medveten

om att den är en del av socialtjänsten och därför ska följa samma bestämmelser. Länsstyrelsen avser att informera kommunerna om detta och denna information är en del av det kompetensstöd som kommer att erbjudas under de kommande åren och som socialstyrelsen också kommer att beakta att kommunen tagit del av inför 2013 års ansökningar om utvecklingsmedel. Samtal kan vara både bistånd och service. Även personskydd fanns med som en stödåtgärd.

Inom området BBV har Kristinehamns kommun uppmärksammat metoden Kids Club som har funnits i USA i 22 år och även validerats där. Metoden inbegriper gruppverksamhet för barn som bevittnat våld samt parallell gruppverksamhet för det våldsutsatta/e. Kristinehamns kommun har under föregående år startat gruppverksamhet och kommunerna Karlstad och Forshaga kommer också att kunna erbjuda gruppverksamhet hösten 2012.

Tabell 6 Olika former av stöd som erbjuds i de olika områdena

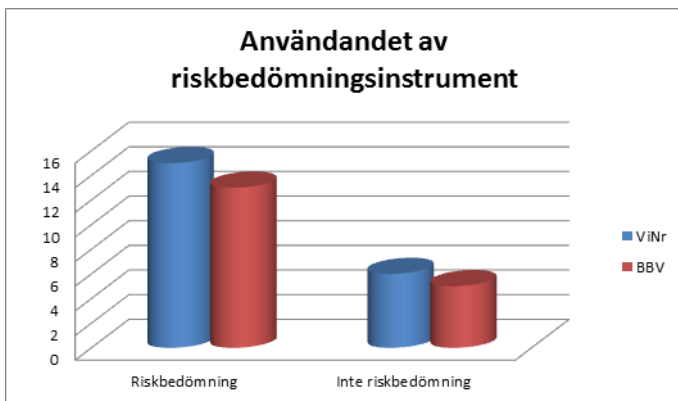
Riskbedömning

Frågan var om riskbedömning används i ärenden inom områdena våld i nära relation och barn som bevittnat våld. Detta med anledning av att flera av verksamheterna har deltagit i den studie som socialstyrelsen gjorde för att pröva olika riskbedömningsinstrument som vände sig till de två områdena. Inget specifikt instrument efterfrågades och inte heller om det gjordes strukturerat. I samtal med socialtjänsten framkommer att många gör riskbedömningar men att de inte är strukturerade. Flertalet av de svarande uppgav att de använde sig av riskbedömningar.

Reflektion: Socialstyrelsen har tagit fram några riskbedömningsmetoder FREDA som länsstyrelsen kommer att erbjuda utbildning i. Under socialstyrelsens arbete med framtagandet av instrumenten var representanter för olika delar av kommunal verksamhet och ideella organisationer i Värmland med

i arbetet. De verksamheter som ingick i studien har nu möjlighet att kunna få instrumenten och använda dem direkt. Bedömningsinstrumenten består av en användarmanual och tre formulär. Ett för identifiering av våld, ett för beskrivning av fysiskt och psykiskt våld samt ett för att bedöma risken för ytterligare våld. I länet används även instrumenten SARA och PATRIARK framtagna av Henrik Belfrage. SARA är ett instrument för att bedöma fortsatt risk för våld i nära relation och PATRIARK för att bedöma risk för hedersrelaterat våld.

Riskbedömningsmetoder ska användas som ett verktyg och hjälpmedel i arbetet med våldsutsatta men inte ses som det enda verktyget. Fördelen med att ha ett strukturerat instrument som verktyg är att våldet synliggörs och flera delar av våldet lyfts fram, exempelvis det sexuella våldet som upplevs som svårt att prata om.

Tabell 7 Användandet av riskbedömningsinstrument eller inte användandet av riskbedömningsinstrument

Samverkan

De som svarade hade ett flertal myndigheter och ideella organisationer att välja på som de samverkade med. Svartsalternativet var antingen att man samverkade eller att man inte samverkade men önskade en samverkan.

Här framgår att man samverkar med polis, jourer och hälso- och sjukvård. Migrationsverk, tjejjour och mansjour är de man samverkar minst med. När

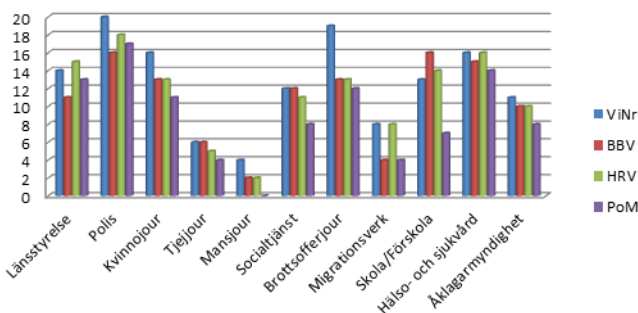
det kommer till vilka man skulle vilja samverka med är det migrationsverket som får de högsta staplarna och det är speciellt inom området hedersrelaterat våld och förtryck som det finns en önskan eller/och ett behov. Även åklagarmyndigheten vill man se en samverkan med och då är det främst inom området prostitution och människohandel för sexuella ändamål.

Enkäten innehöll även frågan om man kan se några vinster i samarbetet med

andra och genomgående kunde man se vinster av en samverkan. Det område där det fanns enstaka som tyckte att man inte kunde se någon vinst för personal eller för att få en effektivare verksamhet var inom området barn som bevittnat våld.

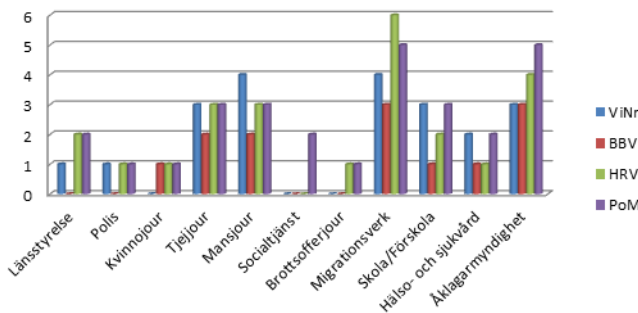
Reflektion: Eftersom majoriteten av de som svarade var socialtjänst är staplarna för samarbetet med socialtjänsten relativt höga och en förklaring kan vara att de samverkar mellan nämnder och mellan kommuner. Det område som länet har gått samman om en gemensam samverkansstruktur är området som innefattar barn som bevittnat och upplevt våld och ändå är det inom det

Samverkar med

Tabell 8 Vilka man samverkar med inom de olika områdena

Inte samverkar med men önskar göra det

Tabell 9 Vilka man inte samverkar med men önskar göra det inom de olika områdena

området som flest uppfattar att man inte vinner något på att samverka.

I länet finns olika samverkansgrupper, de återfinns på lokal nivå både inom den egna myndigheten och mellan myndigheter. De återfinns också på regional nivå i form av länsövergripande nätverk för socialtjänst eller nätverk för myndighetssamverkan. Det finns även lokala nätverk där myndigheter och ideella organisationer samverkar. Ett problem har varit att hålla en kontinuitet i de lokala samverkansgrupperna då det är en personalomsättning och att det ibland saknas mandat för gruppen eller för enskilda aktörer. Inom områdena HRV och PoM finns resursteam där myndighetspersoner från olika myndigheter och delar av länet samlas för erfarenhetsutbyte och kunskapsinhämtning och dessa samordnas av länsstyrelsen.

Det finns också önskemål om att inte starta nya samverkansformer utan ha ett bredare perspektiv för de grupper som ändå samlas. Karlstads kommun har ett nätverk som träffas en gång i myndighetssamverkan och den andra gången är även de ideella föreningarna inbjudna. Detsamma är det med det nyuppväckta nätverket för myndighetssamverkan som landshövdingen har tagit initiativ till. Den första arbetsuppgiften blir att uppdatera den länsrutin som finns daterad 2007.

De som samlas efterfrågar en struktur för mötena och vill gärna få med

sig något i form av kompetensutveckling inom mötestiden. Att ledning ger mandat och ställer sig positiva till att personal samverkar är en viktig del för samverkan.

Önskemål om kompetensutveckling

Vad vill de olika verksamheterna ha för kompetensutveckling?

Förslagen från de svaranden var lika olika som antalet svaranden. Det fanns behov av kompetensutveckling inom samtliga områden och även för området insatser för förövare. Ett område som nämndes särskilt är våld mot äldre och ett exempel var mellan dementa personer. Hur ska vi prata med personer utsatta för våld återkom både från jourer och från socialtjänst. De lyfte även att dessa områden behöver ”fräschas upp” med jämna mellanrum.

Reflektion: Myndigheter och ideella föreningar har svårt att genomföra egna utbildningar utanför de som genomförts med utvecklingsmedel. De som genomförts med utvecklingsmedel har både varit lokala och regionala. Karlstads kommun har genomfört ett stort projekt, Klura, tillsammans med Kristinehamns kommun och även bjudit in resterande kommuner när det funnits tillfälle. Klura har finansierats av medel från Europeiska socialfonden och både våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck har haft stort utrymme i projektets utbildningar. Länsstyrelsen i samarbete med Landstinget i

Värmland och FoU Välfärd Värmland vid Karlstads universitet har genomfört dialogseminarier på olika platser i länet på temat personer som säljer sex vilka har varit välbesökta och gjort att fortsättningar planeras inom olika verksamheter under hösten 2012.

I och med att länsstyrelsen fått i uppdrag att vara ett kompetensstöd för socialtjänsten och de ideella föreningarna för att föra ut socialstyrelsens material

kommer en del av ovanstående önskemål om kompetens att tillgodoses. Först ut kommer information om meddelandeblad om kommuners och ideella föreningars ansvar vid utförande av insatser till våldsutsatta och därefter kommer området våld med socialstyrelsens Handbok i fokus. Länsstyrelsen samverkar även med andra aktörer både på lokal, regional och nationell nivå om utbildningar/kompetensstöd för länet.

Referenser

Brottsförebyggande rådet *Mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i samkönade relationer* Rapport 2010:18

Brottsförebyggande rådet *NTU 2010, Om utsatthet, trygghet och förtroende* Rapport 2011:1

Heimer & Sandberg (2008) *Våldsutsatta kvinnor – samhällets ansvar* Studentlitteratur

Länsstyrelsen Värmlands Rapport 1997:17 *Kvinnovåld*

Länsstyrelsen Värmlands Rapport 2004:15 *Kvinnovåld Uppföljning av kartläggningen i kommunerna*

NCK *Att fråga om våldsutsatthet som en del av anamnesen* Rapport 2010:4

Regeringens skrivelse 2007/08:39 *Handlingsplan för att bekämpa mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i samkönade relationer*

Sjöstam & Thelin *Prostitution och människohandel för sexuella ändamål En kartläggning av förekomsten och motkrafterna i Värmland* C-uppsats vid Karlstads universitet, socionomprogrammet

Socialstyrelsen (2010) *Folkhälsorapport 2009*

Socialstyrelsen (2012) *Metodbilaga Öppna jämförelser Brottsoffer – våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld 2012*

Socialstyrelsen (2011) *Våld Handbok om socialnämndens ansvar för våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld*

Socialstyrelsen (2011) *Utvecklingsmedel för att stärka stödet till våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld*

SOFS 2009:22 *Socialnämndens arbete med våldsutsatta kvinnor samt barn som bevittnat våld.*

Länsstyrelsen
Värmland

Länsstyrelsen Värmland, 651 86 Karlstad, 054-19 70 00

www.lansstyrelsen.se/varmland